

«ԲՆԱԿՉՈՒԹՅԱՆ ԲԺՇԿԱԿԱՆ ՕԳՆՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ՍՊԱՍԱՐԿՄԱՆ ՄԱՍԻՆ»
ՕՐԵՆՔՈՒՄ ՓՈՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ԵՎ ԼՐԱՑՈՒՄ ԿԱՏԱՐԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ»
ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՕՐԵՆՔԻ ՆԱԽԱԳԾԻ
(Պ-127-29.12.2021-ԱռՀ-011/0) ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ
ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ ԱՌԱՋԱՐԿՈՒԹՅՈՒՆԸ

Ըստ նախագծին կից ներկայացված հիմնավորման՝ նախագծի նպատակն է ճշգրտել «Բնակչության բժշկական օգնության և սպասարկման մասին» գործող օրենքի 41-րդ հոդվածի դրույթները: Մասնավորապես՝ նախագծի 1-ին հոդվածով առաջարկվում է օրենքում ամրագրել, որ ախտաբանաանատոմիական դիախերձումները կատարվում են հիվանդությունների հետմահու ախտորոշման և մահվան պատճառը որոշելու նպատակով, միայն հիվանդանոցային պայմաններում բժշկական օգնություն և սպասարկում իրականացնող կազմակերպություններում: Ըստ հեղինակների՝ այդ դրույթի ամրագրումը թույլ կտա ախտաբանաանատոմիական գործունեությունը դարձնել վերահսկելի:

Այդ կապակցությամբ Հայաստանի Հանրապետության կառավարությունը ստորև ներկայացնում է իր դիտարկումները:

1. Նախագծի 1-ին հոդվածով նախատեսվում է «Բնակչության բժշկական օգնության և սպասարկման մասին» 1996 թվականի մարտի 4-ի ՀՕ-42 օրենքի (այսուհետ՝ օրենք) 41-րդ հոդվածի 3-րդ մասը շարադրել հետևյալ խմբագրությամբ.

«3. Ախտաբանաանատոմիական դիախերձումներն իրականացվում են հիվանդությունների հետմահու ախտորոշման և մահվան պատճառը որոշելու նպատակով, միայն հիվանդանոցային պայմաններում բժշկական օգնություն և սպասարկում իրականացնող կազմակերպություններում:

Ախտաբանաանատոմիական դիախերձումների անցկացման կարգը սահմանում է Կառավարությունը:»:

Վերոգրյալ նախատեսվող իրավակարգավորումների գործնական անհրաժեշտության վերաբերյալ նախագծին կից ներկայացված հիմնավորման մեջ նշված է հետևյալը՝

«Արտահիվանդանոցային բջջաբանական և հյուսվածքաբանական (ձևաբանական) տեսակներով գործունեություն իրականացնողները դուրս են

վերահսկողությունից, քանի որ դրանք գործում են հիվանդանոցներից դուրս: Ասվածի հիմնավորումն այն է, որ Հայաստանի Հանրապետության առողջապահական և աշխատանքի տեսչական մարմինը, համաձայն Հայաստանի Հանրապետության վարչապետի 2018 թվականի հունիսի 11-ի N 755-Լ որոշման հավելվածի 11-րդ կետի 3-րդ ենթակետի և ՀՀ կառավարության 2008 թվականի մարտի 27-ի N 276-Ն որոշման, կարող է միայն հիվանդանոցային բժշկական օգնություն և սպասարկում իրականացնող կազմակերպությունների լիցենզիայի պայմանների և պահանջների նկատմամբ վերահսկողություն իրականացնել»:

Մինչդեռ Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2021 թվականի ապրիլի 8-ի N 519-Ն որոշման հավելվածի 3-րդ կետում սահմանված է հետևյալը՝

«Հիվանդանոցային հաստատությունում դիախերձում չիրականացնելու դեպքում (եթե հաստատությունը չունի դիախերձարան, կամ մահացածի ծնողի կամ ամուսնու կամ երեխաների կամ օրինական ներկայացուցչի գրավոր դիմումի համաձայն դիախերձումը կատարվելու է այլ դիախերձարանում) հիվանդանոցային հաստատության ղեկավարի կողմից նշանակված պատասխանատու անձը կատարում է գրառում հիվանդության պատմագրի մեջ՝ նշելով այլ դիախերձարան ուղարկելու ժամը և հասցեն, մահացածի ծնողին կամ ամուսնուն կամ երեխաներին կամ օրինական ներկայացուցչին կամ կոնտակտային անձին տրամադրելով պացիենտի հիվանդության պատմագրի էպիկրիզը»:

Հայաստանի Հանրապետության վարչապետի 2018 թվականի հունիսի 11-ի N 755-Լ որոշման հավելվածի 11-րդ կետի 3-րդ ենթակետում սահմանված է հետևյալը՝

«Տեսչական մարմնի լիազորություններն են՝

Բնակչության բժշկական օգնության և սպասարկման մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքով նախատեսված՝ իր իրավասության սահմաններում վերահսկողության իրականացումը՝ բժշկական փաստաթղթերի լրացման, դրանց պահպանման, շրջանառության, ինչպես նաև առողջապահության բնագավառում լիցենզիայի պայմանների և պահանջների նկատմամբ»:

Վերոգրյալ իրավանորմերի վերլուծությունից պարզ է դառնում, որ նախագծի 1-ին հոդվածով առաջարկվող իրավակարգավորումների անհրաժեշտությունը

գործնականում բացակայում է, քանի որ Հայաստանի Հանրապետության առողջապահական և աշխատանքի տեսչական մարմինը իրավասու է վերահսկողություն իրականացնելու նաև արտահիվանդանոցային պայմաններում բժշկական օգնություն և սպասարկում իրականացնող այն կազմակերպությունների նկատմամբ, որոնք իրականացնում են նաև ախտաբանաանատոմիական դիախերձումներ:

Միաժամանակ՝ նախագծին կից ներկայացված հիմնավորումից հնարավոր չէ լիարժեք գնահատել առաջարկվող կարգավորումների գործնական անհրաժեշտությունը, քանի որ բացակայում են արտահիվանդանոցային պայմաններում բժշկական օգնություն և սպասարկում իրականացնող կազմակերպությունների նկատմամբ, որոնք իրականացնում են նաև ախտաբանաանատոմիական դիախերձումներ, վերահսկողություն իրականացնելու հնարավորության բացակայության վերաբերյալ հստակ հիմնավորումները և վերլուծությունները, ինչն էական նշանակություն և կարևորություն ունի ներկայացված առաջարկությունների հիմնավորվածությունը լիարժեք գնահատելու համար:

Հայաստանի Հանրապետության սահմանադրական դատարանը, 2014 թվականի դեկտեմբերի 2-ի ՄԴՌ-1176 որոշմամբ անդրադառնալով օրենքների հիմնավորվածությանը, արձանագրել է. «(...) օրենսդրությունն ստատիկ երևույթ չէ, այն կարող է և պետք է ենթարկվի դինամիկ փոփոխության՝ մշտապես կատարելագործվելով տնտեսական զարգացմանը, տեղի ունեցող միջազգային ինտեգրման գործընթացներին, հասարակական հարաբերությունների վերափոխմանն ու մի շարք այլ գործոններին համահունչ: (...) Մինևույն ժամանակ, սահմանադրական դատարանը կարևորում է օրենսդրական փոփոխությունների գործընթացի կայունությունն ու ներդաշնակությունը, օրենքների փոփոխման հիմնավորվածությունն ու օբյեկտիվ անհրաժեշտությունը, ինչը հնարավորություն է ընձեռում իրավունքի սուբյեկտին իր վարքագիծը համապատասխանեցնել փոփոխվող օրենսդրական նորմերին՝ թույլ չտալով իրավակիրառ մարմինների կողմից ցուցաբերված սուբյեկտիվ զմայն դրսևորում և հայեցողության ընդլայնում»:

Վերոգրյալից հետևում է, որ նախագծի 1-ին հոդվածն ունի լրացուցիչ հիմնավորման կարիք՝ բարձրացված խնդիրների համատեքստում:

2. Նախագծի 5-րդ հոդվածում սահմանված է՝

«Սույն օրենքն ուժի մեջ է մտնում պաշտոնական հրապարակման օրվան հաջորդող տասներորդ օրը, բացառությամբ 1-ին հոդվածի: Սույն օրենքի 1-ին հոդվածն ուժի մեջ է մտնում պաշտոնական հրապարակումից վեց ամիս հետո»:

Համաձայն Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2002 թվականի հունիսի 29-ի N 867 որոշման 5-րդ հավելվածի 4-րդ կետի՝ բժշկական օգնության և սպասարկման իրականացման համար լիցենզիաները տրվում են անժամկետ՝ օրենքով և սույն կարգով նախատեսված բոլոր փաստաթղթերը ներկայացվելուց հետո՝ 23 աշխատանքային օրվա ընթացքում:

Նախագծի 1-ին հոդվածով առաջարկվող իրավակարգավորումների համատեքստում անհրաժեշտ է վերանայել նախագծի 5-րդ հոդվածը՝ այն դիտարկելով բժշկական օգնության և սպասարկման տեսակ հանդիսացող՝ ախտաբանա-անատոմիական դիախերձումներ իրականացնելու անժամկետ լիցենզիա ունեցող կազմակերպությունների և անհատ ձեռնարկատերերի իրավունքների սահմանափակման իրավաչափության համատեքստում, հաշվի առնելով նաև այդ կազմակերպությունների և անհատ ձեռնարկատերերի՝ իրենց անժամկետ լիցենզիաների առնչությամբ ունեցած լեգիտիմ ակնկալիքները:

3. Հաշվի առնելով «Նորմատիվ իրավական ակտերի մասին» ՀՀ օրենքի պահանջները՝

1) նախագծի 1-ին հոդվածով նոր խմբագրությամբ շարադրվող՝ օրենքի 41-րդ հոդվածի 3-րդ մասի չհամարակալված 2-րդ պարբերությունն անհրաժեշտ է համարակալել:

2) նախագծի 4-րդ հոդվածում անհրաժեշտ է հստակեցնել, թե կոնկրետ որ բառից հետո է կատարվում լրացումը:

Ամփոփելով վերը շարադրվածը՝ Հայաստանի Հանրապետության կառավարությունը գտնում է, որ նախագծի ընդունումը լրացուցիչ հիմնավորման կարիք ունի: